

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

ในสถานการณ์ปัจจุบัน ปัญหาทางสังคมนับจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ประกอบกับสภาพสังคมที่เติบโตอย่างรวดเร็วและซับซ้อน จะเห็นได้ว่านับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540-ปัจจุบัน สื่อต่าง ๆ ได้มีการนำเสนอข่าวปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคมในลักษณะต่าง ๆ มากมายไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหายาเสพติด ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาเด็กแว่นร้อน ปัญหาแรงงานต่างด้าว การระบาดของสื่อลามก สภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ส่งผลให้มีการเลิกจ้างงาน ค่าครองชีพสูง รายรับไม่เพียงพอ ทำให้เกิดความเครียดทั้งในครอบครัวและสังคม สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยเสริมให้เกิดความรุนแรงในสังคมเพิ่มมากขึ้น

ปัญหาดังกล่าวผู้ถูกระทำส่วนใหญ่เป็นเด็กและสตรี จนก่อให้เกิดความรุนแรงโดยมีการกระทำในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งทำโดยเจตนาและไม่เจตนา แม้ว่าจะมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนออกมาให้ความสนใจในการแก้ปัญหาความรุนแรงทั้งในด้านตัวบทกฎหมาย มาตรการป้องกันความรุนแรงต่อสตรีแล้วก็ตาม แต่สถิติของสตรีที่ได้รับความรุนแรงกลับเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งปัญหาดังกล่าวคือ จากอดีตจนถึงปัจจุบันพบว่า สตรีต้องเผชิญกับความรุนแรงในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกัน เนื่องมาจากค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรมและสภาพของสังคมนั้น ๆ ส่งผลให้สตรีในสังคมถูกเลือกปฏิบัติและกระทำรุนแรง ไม่ว่าจะปัญหาโสเภณี สตรีด้อยโอกาสทางการศึกษา แรงงานสตรีถูกเอาเปรียบ หรือสตรีถูกทารุณกรรม

ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ยืนยันว่าผู้หญิงในสังคมประมาณ 20-50 เปอร์เซ็นต์ ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงจากสามีหรือคนรัก และ 50-60 เปอร์เซ็นต์ ของผู้หญิงที่ถูกกระทำนี้ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงทางเพศด้วย

และเป็นเรื่องที่น่ายินดีว่าปัจจุบันปัญหาความรุนแรงต่อสตรีเป็นกระแสสากลที่ทั่วโลกกำลังตื่นตัวหาทางป้องกันและแก้ไขอย่างจริงจัง ด้วยตระหนักถึงคุณค่าและศักยภาพของประชากรอีกครึ่งหนึ่งของโลก

ดังจะเห็นได้ว่าในระดับสากล ได้มีการออกอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ค.ศ. 1979 (พ.ศ. 2522) ซึ่งประเทศไทยได้รับรองอนุสัญญาฯ ดังกล่าวไว้ สตรีไทยได้รับการคุ้มครองอย่างน้อยก็ไม่ให้ถูกเลือกปฏิบัติ และเสมอภาคเท่าเทียมกันในด้าน

ทำงาน ค่าจ้าง การประกันสังคม การตัดสินใจมีบุตร สิทธิในการพัฒนา การศึกษาและสันติภาพ การมีส่วนร่วม ทั้งการเลือกตั้ง การรับตำแหน่ง การปฏิบัติหน้าที่ราชการในทุก ๆ ระดับ

นอกจากนี้ที่ประชุมองค์การสหประชาชาติ ก็ได้ให้ความสำคัญกับปัญหาดังกล่าว โดยได้กำหนดให้ทุกวันที่ 25 พฤศจิกายน ของทุกปี เป็นวันรณรงค์สากลยุติความรุนแรงต่อผู้หญิง โดยองค์การสหประชาชาติ ได้กำหนดคำจำกัดความของ “ความรุนแรงต่อสตรี” ในปฏิญญาสากลว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อสตรี ดังนี้

เอกสารทศวรรษการประชุมระดับโลกว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ณ กรุงเวียนนาเกี่ยวกับความรุนแรงผู้หญิง, น. 31-33) “เป็นการกระทำความรุนแรงที่มีพื้นฐานมาจากความเป็นหญิงและชาย ส่งผลให้เกิดการทำร้าย และความทรมานทุกข์ทั้งทางร่างกาย เพศ จิตใจแก่ผู้หญิง ความรุนแรงต่อผู้หญิง รวมถึงการข่มขู่ที่จะทำร้าย การบังคับ หรือจำกัดเสรีภาพ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นในชีวิตส่วนตัวหรือในที่สาธารณะ” โดยแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ (มูลนิธิผู้หญิง)

1. ความรุนแรงทางกาย ทางเพศ และทางจิตใจที่เกิดขึ้นในครอบครัว รวมทั้งการทุบตี ทำทารุณกรรมทางเพศต่อเด็กและสตรีในบ้าน ความรุนแรงอันมีสาเหตุมาจากของหมั้นที่ฝ่ายหญิงให้กับครอบครัวสามี การข่มขืนโดยคู่สมรส การขลิบอวัยวะเพศสตรี และข้อปฏิบัติตามประเพณีต่าง ๆ อันเป็นอันตรายต่อสตรี ความรุนแรงที่ไม่ได้เกิดจากคู่สมรส และความรุนแรงที่เป็นการหาประโยชน์จากสตรี

2. ความรุนแรงทางกาย ทางเพศ และทางจิตใจที่เกิดขึ้นในชุมชนหรือในที่สาธารณะ รวมถึง การข่มขืน การทารุณกรรมทางเพศ การลวนลามทางเพศ การข่มขู่ในที่ทำงานในสถานศึกษา หรือสถานที่ต่าง ๆ การค้าหญิงและการบังคับให้ค้าประเวณี เป็นต้น

3. ความรุนแรงทางกาย ทางเพศ และทางจิตใจ ซึ่งเกิดจากการเพิกเฉยของรัฐ หรือเกิดจากการปล่อยปะละเลยไม่เอาใจใส่ของรัฐ ไม่ว่าจะความรุนแรงนั้นจะเกิดในบ้าน ในชุมชน หรือในที่สาธารณะก็ตาม

ไม่เพียงเท่านั้น สตรีควรได้รับความเท่าเทียมในการรับประโยชน์และการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนทุกด้านและเสรีภาพขั้นพื้นฐานด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม พลเมือง และด้านอื่น ๆ สิทธิดังกล่าว คือ

1. สิทธิในชีวิต
2. สิทธิแห่งความเสมอภาค
3. สิทธิในเสรีภาพและความปลอดภัยของบุคคล
4. สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองภายใต้กฎหมายอย่างเท่าเทียม
5. สิทธิที่จะเป็นอิสระจากการเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบ

6. สิทธิที่จะสามารถบรรลุถึงการมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ได้มาตรฐานสมบูรณ์
7. สิทธิในการมีข้อตกลงที่ยุติธรรมและพอใจในการทำงาน
8. สิทธิที่จะไม่ตกอยู่ในสภาพทุกข์ทรมาน หรือการกระทำที่โหดร้าย หรือการลงโทษหรือปฏิบัติ ที่เลวทรามไร้มนุษยธรรม

สำหรับประเทศไทย ปัญหาความรุนแรงของสตรีก็เกิดขึ้นเช่นเดียวกับประเทศอื่นทั่วโลกซึ่งสภาพและทัศนคติของสังคมไทยนั้น จะมีมุมมองต่อสถานภาพของสตรีในลักษณะสตรีต่ำต้อยกว่าสถานภาพของบุรุษ เป็นผลให้สตรีถูกเลือกปฏิบัติในหลาย ๆ ด้าน และเรื่องหนึ่งที่เราเห็นชัดเจนในสังคมไทยคือเรื่องความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก อันเป็นเรื่องที่บางกลุ่มก็นำมาเปิดเผย แต่บางกลุ่มก็ปิดบังเพราะถือเป็นเรื่องส่วนตัว ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นในทุกสังคมไม่ว่าจะอยู่ในสถานภาพมั่งมีหรือยากจน แต่ก็เป็นที่ตระหนักกันดีว่า ปัญหาความรุนแรงของสตรีนั้นส่งผลกระทบต่อทำให้เกิดปัญหาสังคมในอีกหลาย ๆ ปัญหา

โดยประเทศไทยได้ตระหนักถึง ความสำคัญของปัญหาความรุนแรงต่อสตรี จึงได้เข้าร่วมเป็นภาคีสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women - CEDAW) การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ในโรปีเพื่อความก้าวหน้าของสตรี การปฏิบัติตามปฏิญญาจากคาร์ตาเพื่อความก้าวหน้าของสตรีในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก การดำเนินงานปฏิญญาปักกิ่งและแผนปฏิบัติการเพื่อความก้าวหน้าสตรี เป็นต้น

แผนพัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหา มีการดำเนินงานด้านสตรีอย่างชัดเจนตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519) เป็นต้นมา จากนั้นในปี พ.ศ. 2532 ได้จัดตั้งคณะกรรมการและส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ (กสส.) เป็นองค์กรสตรีระดับชาติ โดยเป็นองค์กรถาวรที่ดูแลเกี่ยวกับสตรี ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) มีนโยบายปฏิรูประบบราชการ จัดตั้งให้มี สำนักงานสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อรับผิดชอบงานเกี่ยวกับสิทธิสตรี นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานราชการอื่น ๆ ที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการ พัฒนาสิทธิเสรีของสตรีอีกเป็นจำนวนมาก เช่น กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ศูนย์พิทักษ์เด็กและสตรีกรุงเทพมหานคร เป็นต้น

ไม่เพียงเท่านั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้รับรองคุ้มครองสิทธิสตรีไว้หลายมาตราที่สำคัญอย่างมาก อาทิ มาตรา 30 มีใจความว่า บุรุษและสตรีมีความเท่าเทียม

กันตามกฎหมาย จะเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมต่อสตรีไม่ได้ และที่สำคัญคือการมีมาตรการที่กำหนดขึ้นเป็นพิเศษเพื่อสตรีก็ไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติ เนื่องจากสตรีถูกเอารัดเอาเปรียบอย่างมากและต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีอีกหลายมาตรการที่ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรี ไม่ว่าจะเป็นด้านแรงงาน รวมถึงการยกเว้นกฎหมายที่เกี่ยวกับสตรีก็ต้องมีตัวแทนที่ประกอบด้วยสตรีอยู่ด้วย

แต่สภาพความเป็นจริงในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า ปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรี กลับทวีเพิ่มมากขึ้น จากข้อมูลล่าสุดของ สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) ที่ระบุว่า ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค.-16 พ.ย. 2549 พบเด็กและผู้หญิงถูกกระทำรุนแรงถึง 2,929 ราย โดยพฤติกรรมที่ถูกกระทำสูงสุด 4 อันดับแรกคือ 1.ทำร้ายร่างกาย 1,499 ราย 2. ถูกข่มขืน 796 ราย โดยเด็กหญิงอายุต่ำกว่า 15 ปี ตกเป็นเหยื่อการข่มขืนมากที่สุด 412 ราย 3. ทำอนาจาร 411 ราย และ 4. พวากผู้เยาว์ 132 ราย โดยบุคคลที่ทำร้ายเด็กและผู้หญิงเหล่านี้ กลายเป็นคนใกล้ชิดหรือเพื่อนมากที่สุด รองลงมาคือคนในครอบครัว อาทิ พ่อ แม่ และญาติ ซึ่งปีนี้สถิติเด็กและผู้หญิงที่ถูกกระทำรุนแรงสูงกว่าปี 2548 ที่มีจำนวน 2,456 ราย ทั้ง ๆ ที่ยังไม่ถึงสิ้นปีด้วยซ้ำ (ไทยรัฐ, 23 พ.ย. 2549, น. 15)

ทางด้านนพ.สุพรรณ ศรีธรรมมา โฆษกกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) เปิดเผยถึงผลการดำเนินงานของศูนย์บริการช่วยเหลือเด็กและสตรี ตั้งแต่ตุลาคม 2548 ถึงกันยายน 2549 ได้ให้การช่วยเหลือผู้หญิงและเด็กที่ถูกทำร้ายทั้งสิ้น 14,382 ราย เฉลี่ยวันละ 39 ราย ในจำนวนนี้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 7,164 ราย เป็นชาย 1,542 ราย เป็นหญิง 5,622 ราย ที่เหลืออีก 7,218 ราย เป็นผู้ใหญ่อายุมากกว่า 18 ปีขึ้นไป เมื่อเปรียบเทียบสถิติดังกล่าวกับปี 2548 ซึ่งมีทั้งสิ้น 10,241 ราย พบว่ามีเพิ่มถึง 4,141 ราย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 40 ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงมาก เนื่องจากผู้ที่ถูกทำร้ายนอกจากจะบาดเจ็บทางร่างกายแล้ว ยังกระทบกระเทือนทางจิตใจด้วย ต้องใช้การเยียวยาดูแลเป็นกรณีพิเศษ (เดลินิวส์, 7 ธ.ค. 49, น. 30)

ส่วนข้อมูลของ มูลนิธิเพื่อนหญิง เผยสถิติในช่วงปี 2548 ถึงกลางปี 2549 ว่า จากการรับให้คำปรึกษาของมูลนิธิ ประมาณ 4,000 ราย พบปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เช่น การทุบตีภรรยาและลูก ไม่รับผิดชอบ และมีภรรยาน้อย สูงถึงร้อยละ 65 และร้อยละ 60 ของคนที่มาขอคำปรึกษาให้ข้อมูลว่า ผู้ที่กระทำคามรุนแรงดื่มสุราก่อน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ รพ.รามาธิบดี ที่ยืนยันว่า ครอบครัวที่มีผู้ดื่มเหล้ามีโอกาสใช้ความรุนแรงมากกว่าครอบครัวที่ไม่ดื่มถึง 3.84 เท่า (เดลินิวส์, 8 ธ.ค. 49, น. 30)

ประกอบกับสถิติจากงานวิจัยโดยสถาบันวิจัยประชากรและสังคม ร่วมกับมูลนิธิผู้หญิง พบว่า ผู้หญิงร้อยละ 41 ของผู้หญิงที่มีคู่นอนในกรุงเทพฯ เคยเผชิญกับปัญหาความรุนแรงทางกายหรือทางเพศ

- 1 ใน 2 ของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกายได้รับบาดเจ็บ
- หญิงที่ได้รับบาดเจ็บ 5 เปอร์เซ็นต์ มีอาการหนักจนต้องเข้าโรงพยาบาล
- 4 เปอร์เซ็นต์ หมดสติจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- 40 เปอร์เซ็นต์ ของผู้หญิงที่ถูกทำร้ายร่างกาย เคยคิดฆ่าตัวตาย

นอกจากนั้น รายงานประมาณการของธนาคารโลก ระบุข้อมูลที่น่าตกใจว่า 1 ใน 5 ของผู้หญิงทั่วโลกเคยถูกทำร้ายร่างกาย และทำร้ายทางเพศ โดยทุก 15 นาทีจะมีผู้หญิงถูกข่มขืน 20 คน และร้อยละ 40 เป็นเด็กอายุไม่ถึง 15 ปี ตัวเลขต่าง ๆ ข้างต้นบ่งบอกอย่างชัดเจนว่า สถานการณ์ความรุนแรงต่อเด็กและสตรีกำลังเข้าขั้น “วิกฤติ” (คมชัดลึก, 27 พ.ย. 49, น. 30)

อีกทั้ง กรุงวอชิงตัน ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ให้ข้อมูลว่า ความรุนแรงเกี่ยวกับการข่มขืนในประเทศไทยรุนแรงมากยิ่งขึ้นกว่าในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งในสหรัฐอเมริกาจะใช้ความรุนแรงในลักษณะข่มขืนด้วยวาจาเท่านั้น ซึ่งประเด็นนี้เป็นประเด็นที่น่าสนใจมากสำหรับสังคมไทย เพราะบ้านเราเป็นประเทศเมืองพุทธ เราเป็นคนมีศีลธรรมแต่ทำไมบ้านเราจึงมีเหตุการณ์แบบนี้เกิดขึ้นมาก

อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่า สตรีจำนวนมากถูกกระทำ ความรุนแรงและละเมิดสิทธิสตรี และเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ตามที่ระบุไว้ในปฏิญญาสากล การถูกกระทำดังกล่าวเกิดจากหลายสาเหตุหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านพื้นฐานวัฒนธรรมและความเชื่อของสังคมไทย ที่มองและเห็นคุณค่าของสตรีในลักษณะที่ยังคงคิดว่าผู้ชายเป็นใหญ่ มองผู้หญิงเป็นเพียงสินค้าหรือวัตถุทางเพศ เป็นเพศอ่อนแอ โดยแสดงออกซึ่งการใช้กำลังในการตัดสินปัญหา ประกอบกับแนวคิดที่ว่า “ผู้ชายเป็นช้างเท้าหน้า ผู้หญิงเป็นช้างเท้าหลัง” และค่านิยมที่ว่า “ไฟในอย่านำออก ไฟนอกอย่านำเข้า” เป็นแนวคิดที่ส่งผลให้ผู้หญิงซึ่งถูกกระทำ ความรุนแรง มักจะเก็บปัญหาไว้เป็นความลับ เพราะผู้หญิงส่วนใหญ่ที่ถูกสามีทุบตี มักจะรู้สึกอับอาย ต่ำหนืดตนเอง หรือคิดว่าเป็นเรื่องของเวรกรรม และยอมทนต่อความรุนแรง ประกอบกับสภาพสังคมที่เติบโตอย่างรวดเร็วและซับซ้อน ก่อให้เกิดปัญหาอย่างมาก เช่น การระบาดของสื่อลามก ปัญหายาเสพติด วิกฤตทางเศรษฐกิจ รายรับไม่เพียงพอกับรายจ่าย ก่อให้เกิดความเครียดทั้งในครอบครัวและสังคม สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยเสริมให้เกิดความรุนแรงในสังคมเพิ่มมากขึ้น

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสตรีนั้น แสดงถึงวิกฤตของสถานภาพสตรี ซึ่งผู้ที่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ดีที่สุดก็คือ ตัวสตรีเอง นักสังคมสงเคราะห์ในบทบาทผู้พิทักษ์สิทธิประโยชน์ของสตรี ต้องกระตุ้นให้กลุ่มสตรีตระหนักถึงปัญหาที่ตนมีอยู่ ไม่หลีกเลี่ยงปัญหา ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์เชิงรุก เพราะปัจจุบันนี้การตั้งรับปัญหาเพียงอย่างเดียวคงไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้หมดสิ้น โดยเฉพาะปัญหาที่เกิดขึ้นกับสตรี เป็นเรื่องที่สตรีทุกคนควรพึงตระหนัก และเห็นความสำคัญที่ต้องแก้ไข การ

วางแผนช่วยเหลือ มีมาตรการป้องกัน จะทำให้ผู้มีปัญหาเข้าใจปัญหาของตนเอง และกลุ่มผู้ไม่มีปัญหาเกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ในการเข้ามามีส่วนร่วมเป็นพลังในการต่อต้านความไม่ชอบธรรม อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในกระบวนการพิทักษ์สิทธิประโยชน์ นั่นคือสามารถกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายมีความตื่นตัวในปัญหาของตนเอง พร้อมที่จะร่วมมือแก้ไข

กระแสเรื่องปัญหาความรุนแรงต่อสตรีกำลังเป็นที่สนใจของสังคม องค์กรทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนต่างตอบรับกระแสนี้ด้วยการรณรงค์แก้ไขปัญหาดังกล่าว พร้อมให้ความช่วยเหลือ ทั้งเรื่องการให้ความรู้ด้านกฎหมาย การป้องกันตนเอง หากสตรีเหล่านี้ขาดข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง อาจปฏิบัติตนในทางที่ก่อให้เกิดโทษต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตได้

การรับข้อมูลข่าวสารเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น ทำให้สตรีมีโลกทัศน์กว้างขึ้น ช่วยขยายการศึกษาเรียนรู้และเสริมสร้างปัญญา มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่างเชื่อมโยง มีความเป็นตัวของตัวเองและสามารถตัดสินใจได้ถูกต้องมากขึ้นในเรื่องต่าง ๆ ตลอดจนเข้าใจปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นและแนวทางในการแก้ไขได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ในการรณรงค์ให้กลุ่มสตรีได้รับข้อมูลและมีความเข้าใจที่ถูกต้องนั้น สื่อมวลชนนับได้ว่าเป็นสื่อที่มีความสำคัญในการให้ข้อมูลข่าวสาร เนื่องจากสื่อมวลชนเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างกว้างขวางและสามารถสร้างกระแสความตื่นตัวให้เกิดขึ้นในสังคม ในปัจจุบัน สื่อมวลชนมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นโดยการแทรกตัวเองเข้าไปในทุกสถาบันของสังคม ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการเมือง สถาบันเศรษฐกิจ สถาบันการศึกษา และสถาบันศาสนาและวัฒนธรรม แม้กระทั่งสถาบันครอบครัวและเพื่อน (สุกัญญา เพียรธุรกิจ, 2539, น. 1)

สื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็นสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หรือหนังสือพิมพ์ ล้วนมีบทบาทอย่างยิ่งในการที่จะทำหน้าที่ให้ข้อมูล ข่าวสารในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสตรีเป็นอย่างมาก โดยจะเห็นได้จากการที่ผู้ผลิตสื่อเห็นความสำคัญของสตรีและผลิตสื่อสำหรับสตรีโดยเฉพาะ เช่น รายการโทรทัศน์สำหรับสตรี นิตยสารสำหรับสตรี คอลัมน์ตอบปัญหาสตรีในหนังสือพิมพ์ ไม่ว่าจะผู้ผลิตสื่อจะตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของสตรีในแง่ของการพัฒนาสังคมหรือประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า หรือจะด้วยการส่งเสริมให้สตรีมีโอกาสได้พัฒนาตนเอง พัฒนาความรู้ ความคิด และการดำรงชีวิตในสังคมก็ตาม ถ้าหากเนื้อหาสาระ ข้อมูล ความรู้ต่าง ๆ ที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนเป็นข้อมูลที่สตรีสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสมก็ถือได้ว่าเป็นเรื่องที่น่ายินดีอย่างยิ่ง

นอกจากสื่อมวลชนจะมีลักษณะเด่นที่สามารถสื่อสารไปถึงคนจำนวนมากในเวลาอันรวดเร็วแล้ว สื่อบุคคลก็นับได้ว่าเป็นสื่อที่สามารถให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีได้

เป็นอย่างดีเช่นกัน ในการที่จะให้ความรู้ คำแนะนำ และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรง เพื่อให้สตรีที่ถูกกระทำ หรือสตรีทั่วไปได้นำความรู้ไปใช้ หรือช่วยเหลือผู้อื่นได้อย่างถูกต้องต่อไป

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการเปิดรับสื่อความรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยศึกษาเฉพาะกรณีประชาชนที่เป็นสตรีในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อจะได้ทราบว่าประชาชนมีการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีหรือไม่ อย่างไร มีระดับความรู้ต่อปัญหาดังกล่าวอย่างไร นอกจากนี้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาหรือไม่ อย่างไร ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชนด้านสตรีในการนำไปปรับแผนการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับองค์กรและปัญหาความรุนแรงต่อสตรี ในสื่อต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงความสัมพันธ์ของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีความรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรี โดยศึกษาเฉพาะกรณีสตรีในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีของสตรีในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาระดับความรู้ที่มีต่อปัญหาความรุนแรงต่อสตรีของสตรีในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีของสตรีในเขตกรุงเทพมหานคร

ปัญหาการศึกษา

1. สตรีในเขตกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีอย่างไร
2. สตรีในเขตกรุงเทพมหานครมีระดับความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีเป็นอย่างไร
3. สตรีในเขตกรุงเทพมหานครมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อสตรีอย่างไร

สมมติฐานในการศึกษา

1. อายุ การศึกษา และอาชีพและรายได้ของสตรีในเขตกรุงเทพมหานครที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีแตกต่างกัน
2. อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ของสตรีในเขตกรุงเทพมหานครที่แตกต่างกันจะมีระดับความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีแตกต่างกัน
3. อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ของสตรีในเขตกรุงเทพมหานครที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาคความรุนแรงต่อสตรีแตกต่างกัน
4. การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีของสตรีในเขตกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรี
5. ความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีของสตรีในเขตกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาคความรุนแรงต่อสตรี
6. การเปิดรับสื่อเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรีของสตรีในเขตกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาคความรุนแรงต่อสตรี

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษามุ่งศึกษาเฉพาะสตรีในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาถึงพฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรี ระดับความรู้ของสตรีที่มีต่อปัญหาความรุนแรง และ ศึกษาพฤติกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมทางการสื่อสารในการแก้ไขปัญหา

นิยามศัพท์

1. ความรุนแรงต่อสตรี หมายถึง การกระทำทุกรูปแบบที่ชายกระทำต่อสตรี หรือสตรีกระทำต่อสตรี ที่ส่งผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ วิธีการดำเนินชีวิตของสตรี ไม่ว่าจะเป็น การถูกทำร้ายร่างกาย ถูกข่มขืนกระทำชำเรา ถูกประณามด้วยวาจาทั้งจากสามีและบุคคลอื่น ทำให้เกิดความอับอาย ซึ่งเป็นผลให้เกิดความทุกข์ เป็นต้น โดยในที่นี้จะหมายถึงเฉพาะความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวและเกิดในที่สาธารณะเท่านั้น

2. การเปิดรับข่าวสาร หมายถึง ความบ่อยครั้งในการเปิดรับข้อมูลและข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรี ทางสื่อมวลชน และสื่อบุคคล

2.1 สื่อมวลชน หมายถึง สื่อกลางในการถ่ายทอดข่าวสารโดยอาศัย วิทยุโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง และหนังสือพิมพ์

2.2 สื่อบุคคล หมายถึง บุคคลในครอบครัว/ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน เจ้าหน้าที่สังคมสงเคราะห์/มูลนิธิช่วยเหลือสังคม เพื่อนร่วมกลุ่มอาชีพ

2.3 ความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรี หมายถึง ระดับความรู้เบื้องต้น ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรง และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของสตรี

3. ความรู้เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อสตรี หมายถึง ระดับความรู้เบื้องต้น ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของสตรี

4. การมีส่วนร่วม หมายถึง ความบ่อยครั้งในการการเข้าไปมีส่วนร่วม ได้แก่ บริจาคเงิน เป็นอาสาสมัครทำงานในองค์กร ช่วยเผยแพร่และให้ข้อมูลกับบุคคลรอบข้าง แจ้งตำรวจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อพบเห็นเหตุการณ์ แนะนำหน่วยงานให้ความช่วยเหลือแก่สตรีที่ถูกกระทำรุนแรง และเข้าร่วมอบรมสัมมนาเกี่ยวกับปัญหาสตรีที่เกิดขึ้นในสังคม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบว่า สตรีมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงต่อตนเองอย่างไร มีความรู้ในเรื่องของปัญหาความรุนแรงมากน้อยเพียงไร และมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวหรือไม่อย่างไร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการสื่อสาร เพื่อเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับปัญหาสตรีในสังคม อันจะส่งผลให้ประชาชนเกิดความความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

2. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่าง สถานภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของประชาชน และพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาสตรี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการผลิตข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาสตรีในสังคม ให้สอดคล้องกับคุณสมบัติของผู้รับสาร